

HET ZWAANTJE

EVANGELISCH -
LUTHERSE GEMEENTE
LEERDAM

De Geest van God waait als een wind

*De Geest van God waait als een wind
op vleugels van de vrede,
als adem die ons leven doet,
deelt ons een onrust mede
die soms als storm durft op te staan,
geweld en kwaad durft tegengaan,
een koele bries die zuivert.*

*De geest van God is als een vuur,
als vlammen felbewogen,
verterend wat aan onrecht leeft,
een gloed vol mededogen.
Een vonk van hoop in onze nacht,
een wenkend licht dat op ons wacht,
een warmte in hart en ogen.*

*In stilte werkt de Geest van God,
stuwt voort met zachte krachten,
een wijze moeder die ons hoedt,
een bron van goede machten.
Zij geeft ons moed om door te gaan,
doet mensen weer elkaar verstaan,
omgeeft ons als een mantel.*

*Tekst Marijke de Bruijne
Melodie Gon Voorhoeve*

Tegenstelling in harmonie

Er lijken in de muziek twee tegenstrijdige bewegingen gaande. Van de ene kant is er een lijn van steeds meer, vaak heel simpele, harmonie. Het klinkt allemaal mooi, voorspelbaar en toegankelijk. Van de andere kant is er muziek die leeft van dissonanten. Van momenten dat het helemaal niet lijkt te passen. Dat het schuurt. Kennelijk hebben we beide nodig. Als alles in harmonie blijft, dan gebeurt er eigenlijk helemaal niets. Alles blijft hetzelfde. En alleen dissonanten laten mij verdwaald achter. Het een kan niet goed zonder het ander. Te veel van het een óf het ander zorgt voor ontsporing. Dan klopt er iets niet meer. Dat geldt in de muziek, dat geldt ook bij eten. Juist de combinatie van smaken die in eerste instantie tegenstrijdig lijken, zorgt voor een interessant gerecht. Zoet en zuur bijvoorbeeld. Of aardbeien met een beetje peper. Nuances gaan dan spelen. Ineens staat het zoet niet meer tegenover scherp, maar zorgt de peper voor een warmere zoetheid van de aardbei. Dat is ook het verschil tussen natuurlijke aroma's en kunstmatige. De laatste zijn over het algemeen heel sterk maar ook vrij rechtlijnig, zonder al te veel variatie. Eigenlijk saai.

Het gaat niet meer om een gelijkheid in het midden, een uitvagen van schurende verschillen, van dissonanten. Echte harmonie kan alleen ontstaan waar tegenstrijdigheden met elkaar klinken. Daar ontstaat iets nieuws, een nieuwe kleur, een nieuw idee, een nieuwe smaak.

De tegenstelling is onderdeel van echte harmonie. Er is geen denken in zwart óf wit meer mogelijk. Ik herinner me zelfs nog, dat wij in de tekenles nooit puur zwart of puur wit mochten gebruiken – er zit altijd ook een andere tint in. Uit het denken in zwart-wit tegenstellingen ontstaat achteruitgang en uiteindelijk een ramp. En ook mijn eigen positie krijgt pas kleur en smaak – en recht van bestaan – door de anderen. Daarom vierden wij met Pinksteren deze nieuwe smaak, die ontstaat uit de verscheidenheid. Uit de mogelijkheid elkaar te begrijpen ondanks de verschillen in cultuur, taal en geloof.

Gezegend pinksterfeest!

ds. Detlef Bohlken

Komende activiteiten in de gemeente

Gemeentemiddag

Onze gemeentemiddag (voorheen avond) staat nu gepland op vrijdag 26 juni van 14.00 - 16.00 uur. Wij presenteren dan de jaarcijfers, kijken terug op hoogte- en dieptepunten van het afgelopen jaar en bespreken de lopende ontwikkelingen wat betreft onze toekomst.

Er is koffie en thee met natuurlijk wat lekkers.
Komt allen!

Detlef 25 jaar bij ons

Op 13 september a.s. is het 25 jaar geleden dat Detlef Bohlken in onze gemeente aantrad als predikant. Eerder werd dit al gevierd in Tiel, waar velen van ons bij waren. Maar dit Leerdamse jubileum willen we niet ongemerkt voorbij laten gaan. Zondag 13 september gaat dominee Detlef, zoals gewoonlijk, bij ons voor - niet om 17.00 uur maar om **12.00 uur**.

Na de viering van de eredienst volgen muzikale en feestelijke bijdragen waarmee we de jubilaris gedenken. Zoals u gewend bent zal het ons daarbij niet ontbreken aan heerlijke culinaire versnaperingen en drankjes.

Wilt u bijdragen aan de feestelijkheden? Laat ons dat graag ruim van tevoren weten.

Meer details volgen tegen die tijd.

Paaskaars

De Paaskaars gaat dit jaar naar Koos Guis. Hij werd onlangs 50 jaar en kan wat betreft zijn gezondheid wel wat steunend licht gebruiken. Vorig jaar was de paaskaars al voor hem bestemd maar toen vond Koos uit eigen beweging dat die beter naar Jacqueline zou gaan. Iedereen was het daarmee eens en Jacqueline was er erg blij mee.

Inmiddels is de paaskaars bij Koos. Hij is er erg blij mee evenals met de bos bloemen die hij kreeg omdat hij 50 jaar was geworden. Hij dankt ons allen heel hartelijk daarvoor en zendt ons zijn groeten.

Toekomst ELG Leerdam

De gesprekken over de voortgang van onze toekomst stonden even op een lager pitje maar zijn weer in volle gang. Tot nu toe zijn er twee opties:

- A. Luthers Leerdam gaat verder als huisgemeente van luthers Utrecht;
- B. Als we er niet uitkomen, rest ons geen andere keus dan: opheffen van de gemeente.

A: Een huisgemeente staat in relatie met en valt onder de 'moedergemeente', bij wie dan ook de financiële verantwoording loopt. Voordeel van dit model is dat de moedergemeente geen financieel risico loopt want als het geld van de huiskamer gemeente op is, stopt ze.

De huisgemeente gaat door met haar eigen (kerkelijke) activiteiten en middelen, wat ook tot voordeel kan zijn van de moedergemeente. Deze vorm wordt nu actief onderzocht.

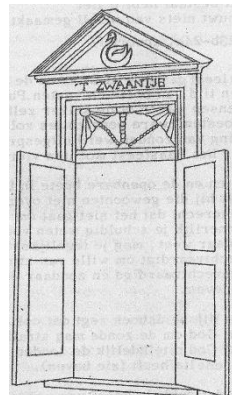
B: Daar kunnen we kort over zijn, zoals ook al met u besproken tijdens de laatste gemeenteavond. Als optie A niet mogelijk blijkt te zijn, zien wij ons genoodzaakt ons als lutherse gemeente Leerdam op te heffen. Dat zou dan gebeuren in mei 2028.

Op de komende gemeente middag van 26 juni a.s. doen wij verder verslag van deze ontwikkelingen.

Vragen? Stel ze ons per e-mail en/of wacht de verdere berichtgeving af.

We houden u zeker op de hoogte.

Alma Evenhuis

De mooiste bloem wordt als eerste geplukt...

In memoriam

Jacqueline Francina Haberlah - den Rooijen

Met grote droefheid staan we stil bij haar overlijden op 22 april 2026.

Jacqueline was al geruime tijd ernstig ziek maar al die tijd innig betrokken bij onze gemeente, als actief luthers gemeentelid, als bevriende collega, als secretaris van de kerkenraad en bovenal als oermoeder van haar gezin en nageslacht.

Jacqueline werd 63 jaar.

In de afscheidsdienst van woord en gebed, waarin dominee Ben Heijting voorging, vierden we haar leven en herdachten we haar op woensdag 29 april in rouwcentrum Rehoboth.

De dienst werd druk bezocht door vrienden, getrouwen en gemeenteleden en een grote Duitse delegatie; Jacqueline was immers sinds 1991 gelukkig getrouwd met de (lutherse) Jörg Haberlah met wie zij drie prachtige zonen kreeg. De toch al aanwezige harmonie in het gezin werd nog versterkt met de komst van drie schoondochters die zij liefdevol opnam in het gezin. In 2023 wordt ze voor het eerst oma, een moment dat ze als een bijzonder geschenk ervaart. Omdat ze zelf een warme band had met haar eigen oma's hoopte ze dat ook met haar kleinkinderen op te bouwen. Zolang als het kon is dat haar gelukt.

De losse bloem van ieder, gestoken in de band om haar kist, vormde een weelderige bloemenkrans rondom Jacqueline die zo door haar familie werd binnen gedragen. De kaarsen werden aangestoken aan de Paaskaars.

De liturgie was volledig naar haar eigen wens met zelfgekozen lievelingsliederen en (bijbel)teksten die ze samen met dominee Detlef Bohlken had uitgekozen. Vooral in haar laatste weken was er veel contact tussen hen en Jörg. Hoewel Detlef niet zelf kon voorgaan vonden we in dominee Ben Heijting, mede met Jacquelines instemming, een waardige vervanger. Aan alles was te merken hoe goed zij hebben samengewerkt: Detlef met zijn eigen herkenbare inbreng en Ben met zijn persoonlijke eigen touch.

Samen een harmonieus geheel in de bijbelteksten en met aandacht voor de mens Jacqueline.

De drie jongens hielden broederlijk en gezamenlijk een indrukwekkende ode aan hun lieve, dappere, hulpvaardige en zorgzame moeder. Niet dat het altijd suikerbrood was: als de jongens het te bont maakten, greep moeder Jacqueline ferm in. Ze moest wel, als enige vrouw in een mannenhuishouden...

Haar broer Rob den Rooijen vertelde beeldend over hun jeugd, schooltijd, de mooie vakanties die ze als gezin op de eilanden vierden, waar Jacqueline de scheerlijnen van de tent gebruikte als drooglijn voor haar poppenkleertjes en de vaartochten op het schip van hun vader die bij de koopvaardij werkte. Zeereizen naar de Canarische Eilanden, Casablanca en Schotland en Noord-Ierland waren geen uitzondering.

Jacqueline werd actief bij de Christelijke Plattelandsjongeren en verzamelde een kring van fijne mensen om zich heen. Ze wil het onderwijs in maar na de Pabo (rond 1980) is er nauwelijks werk. Ze gaat als au pair naar Neurenberg en Hamburg. Hier ontmoet ze Jörg, de liefde van haar leven met wie ze tot het einde onafscheidelijk blijft.

Via Hei- en Boeicop belandt het jonge gezin in Leerdam waar de jongens naar school gaan en Jacqueline weer gaat werken. Daarnaast is ze zeer actief met naaien, borduren, breien, lezen, studeren en... kerkwerk.

In 2007 trad ze aan als secretaris van onze kerkenraad en wordt daarmee een waardevolle aanvulling.

In het Zwaantje (november 2007) stelt ze zich voor aan de gemeente: "Sinds 1987 leef ik al mee met de Leerdamse lutheranen en kwam ik via mijn man in aanraking met Luther. Voor mij, als hervormd op gereformeerde grondslag, een verademing! Ik heb me vanaf het begin welkom gevoeld in de lutherse gemeente". Zoon Daniël werd gedoopt in een Duitse lutherse kerk; de tweeling Simon en Thomas werd gedoopt in de lutherse kerk Leerdam. "Zo zijn wij allen meelevende kerkgangers geworden". Sindsdien assisteerde ze in de kindernevendienst en was zij regelmatig lector van dienst waarbij ze zich graag vastbeet in moeilijke namen en uitspraken. Ze werd gevraagd voor de functie van kerkenraad-secretaris als

opvolger van Wim Ambachtsheer. “Dat leek me een goede stap om actief aan deze fijne gemeente bij te dragen. Door het goede contact met de andere kerkenraadsleden hoefde ik niet lang na te denken”. Ze ervaaarde hierbij steun van Wim Ambachtsheer in gesprekken met hem en de hulp die hij achter de schermen steeds gaf. “Dat is goed, ieder mens is immers anders en doet dingen op zijn eigen unieke manier en talenten”. In de contacten met Tiel en Culemborg, de kerkenraadsvergaderingen, de open monumentendag, de gemeenteavond werd ze zich steeds meer bewust van het feit dat ‘wij’ lutheranen een hechte gemeente vormen. “Ik hoop daaraan actief te kunnen bijdragen en zal me daarvoor inzetten”.

En dat deed ze! Onze samenwerking met haar was buitengewoon innig, plezierig en bemoedigend. Ze werkte accuraat en zorgvuldig. Tot het laatst bleef ze betrokken en verraste ons weleens tijdens de vergadering door ineens vrolijk lachend binnen te stappen...

Begeleid door Martijn Borsje aan het orgel
zongen we tot slot
*‘Ga met God en Hij zal met je zijn,
jou nabij op al je wegen
met zijn raad en troost en zegen.
Ga met God en Hij zal met je zijn’.*

Met een prachtig slotlied van Herbert Grönemeyer ‘Der Weg ‘ werd Jacqueline uitgedragen door haar familie. Naasten en vrienden sloten aan en brachten Jacqueline naar haar graf, waar dominee Heijting de afscheidswaarden sprak. Afsge sloten met de gezamenlijke bede van het ‘Onze Vader’.

*Alma Evenhuis
mede met dank aan Rob den Rooijen*

Na de dienst, waarbij iedereen welkom was, was er ruim gelegenheid elkaar te ontmoeten en te condoleren.

*Reageren naar de familie? Doe dat graag naar:
Familie Haberlah – Wederiklaan 22 – 4143 CV Leerdam.*

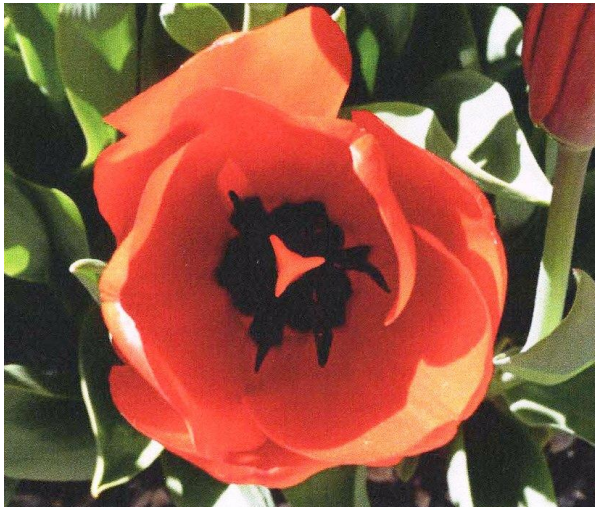
Pinksterbede

*Wij zouden mensen zijn –
onze broeders hoeder en
tuinman in de wijngaard –
maar alras was het ons teveel en
bleek het lijden van de mens
en zuchten van de aarde
tot op heden
hartverscheurend actueel.*

*O God, wie is de mens dat hij niet
leert van de geschiedenis?*

*Laat nochtans in het woeden van de tijd
Uw Adem onvermoeibaar waaien over
kaf en koren opdat de wereld wordt
bevrijd uit haar bezetenheid en
wij elkaar voortaan –
ieder in de eigen taal –
eindelijk verstaan.*

Tom Segaar

Verjaardagen

Wij feliciteren de volgende gemeenteleden van 75 jaar en ouder:

Mevrouw A.M. Ouwinga-Stolk	is jarig op 16 juni
Mevrouw M. Albers Spierings-Reinike	is jarig op 5 juli
Mevrouw R.A.K. Stek-van den Heuvel	is jarig op 7 juli
De heer W. van Eijk	is jarig op 10 augustus
Mevrouw J. van der Zwan-Vrouwerf	is jarig op 9 september

Wij wensen u allen een fijne verjaardag en een gezond nieuw levensjaar toe.

Waar zijn de bloemen?

In de afgelopen periode gingen de bloemen naar:

<i>Maart</i>		<i>Mei</i>	
29	Arthur Israëls en Rita Lemke	3	Roelia Stek
<i>April</i>		10	Marty van Kooten
5	Roelia Stek/Detlef Bohlken		Koos Guis
12	Margreet en Jaap Visser		
26	Alma Evenhuis		

Onderhoudsfonds 2026

Naast het schilderwerk aan de buitenzijde van de kerk, dat onlangs is afgerond zoals u wellicht heeft gezien, gaat ook het reguliere onderhoud aan het gebouw en inventaris door. De kosten van dit onderhoud zijn dit jaar extra gestegen. Ook de onderhoudsbedrijven moeten hun hogere lasten doorberekenen aan de klant. Omdat het van groot belang is om de kerk goed te onderhouden, ook met het oog op toekomstige beslissingen, willen wij u vragen een gulle gift te geven voor dit belangrijke en noodzakelijke doel. Alvast heel hartelijk dank!

Ina Mostert-Meijdam

Van de kerkrentmeester

Opbrengst Kerkbalans en collecten

Kerkbalans t/m 10-05	€ 3095,00
Streefbedrag	€ 6000,00
Collecten	
Werelddiaconaat, India 05-04	€ 43,10
Voedselbank 12-04	€ 20,25
Hospice Leerdam 26-04	€ 27,20
Werelddiaconaat, Myanmar 17-05	€ 21,00
Diaconie 05-04 t/m 17-05	€ 15,75
Eigen kerkwerk 05-04 t/m 17-05	€ 103,45
Onderhoudsfonds 13-05	€ 15,75
Gift	€ 12,50

Voor alle goede gaven zeggen wij u hartelijk dank!

Onder de Zwaan

Nu te zien in het Luther Museum: de tentoonstelling *Onder de Zwaan - Levend luthers erfgoed uit heel Nederland*.

De tentoonstelling is ontstaan uit het project Duurzaam Luthers. De tentoonstelling brengt kunst- en culturobjecten in beeld, vertelt de persoonlijke verhalen erachter en zet luthers erfgoed in een nieuw, hedendaags perspectief.

Onder de Zwaan biedt naast topstukken ruimte voor het onverwachte, ontroerende en het alledaagse. Van een Maastrichtse Avondmaalskelk tot een zilveren zwaantjes kurkentrekker. Verspreid door het museum nodigen de objecten uit tot contemplatie en gesprek.

De tentoonstelling is **t/m 14 juni** te zien in het Luther Museum. Een echte aanrader en een leuk luthers uitje!

Luther Museum

Nieuwe Keizersgracht 570.

Geopend: woensdag t/m zondag van 11.00 - 17.00 uur.

Goed te bereiken met tram 14 (Artis) en de lijnen 1, 7 en 19.

Museumjaarkaart is van toepassing.

Ledenbestand

Overleden

Jacqueline Haberlah – den Rooijen, Leerdam op 22 april 2026.

Vrede

*De vrucht van de stilte is het gebed,
de vrucht van het gebed is het geloof,
de vrucht van het geloof is de Liefde,
de vrucht van de Liefde is het dienen,
de vrucht van het dienen is de vrede.*

Moeder Teresa

Kerkdiensten van Kerk aan de Linge

24 mei	BK	9.30 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	Pinksteren
31 mei	BK	9.30 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil/ Ds. B. Heijting	Belijdenis
07 juni	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
14 juni	BK	9.30 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	HA
	GK	17.00 uur	Ds. D. Bohlken	Kunstvesper
21 juni	GK	9.30 uur	Ds. J. van den Berg	
28 juni	BK	9.30 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	
5 juli	BK	9.30 uur	Ds. D. Bohlken	
12 juli	BK	9.30 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	
19 juli	GK	9.30 uur	Mw. Ds. J. van Zelderden	
26 juli	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
2 aug	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
9 aug	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
16 aug	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting	
23 aug	BK	9.30 uur	Ds. J. Schelling	
30 aug	BK	9.30 uur	Mw. Ds. C. Vreugdenhil	
6 sept	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting/Ds. C. Vreugdenhil	
13 sept	BK	9.30 uur	Ds. B. Heijting/Ds. C. Vreugdenhil	

Kerkdiensten

Alle diensten beginnen om 17.00 uur tenzij anders aangegeven

- 24 mei** **Ds. D. Bohlken** Pinksteren
 Organist: Martijn Borsje 12.00 uur
Collecten: Zending, Cuba en Eigen kerkwerk
- 31 mei** **Ds. W.J. van Beek**
 Organist: Martijn Borsje
Collecten: Luth. Werkgroep voor Kerkmuziek en Eigen kerkwerk
- 7 juni** **Ds. D. Bohlken**
 Organist: Janko Fraanje
 Koffiedrinken vanaf 16.15 uur
Collecten: Diaconie en Onderhoudsfonds
- 14 juni** **Ds. D. Bohlken**
 Organist: Martijn Borsje
 Kunstvesper in Grote Kerk 17.00 uur
 M.m.v. de Cantorij
- 21 juni** **GEEN DIENST**
 Grote Kerk *Ds. J. van den Berg* 9.30 uur
- 28 juni** **Mw. G.A. Voerman**
 Organist: Ina Mostert
Collecten: Werelddiaconaat, Bolivia en Eigen kerkwerk
-
- 5 juli** **Ds. D. Bohlken**
 Organist: Wim Konijn
 Viering Heilig Avondmaal
Collecten: Diaconie en Onderhoudsfonds
- 12 juli** **GEEN DIENST**
 Bethelkerk *Mw. Ds. C. Vreugdenhil* 9.30 uur
- 19 juli** **Drs. J.B. Val**
 Organist: Martijn Borsje
Collecten: Bloemengroet gemeente en Eigen kerkwerk

Haal – en brengservice

Wilt u thuis worden opgehaald en/of teruggebracht?

Laat dit dan even weten aan Jakkenanna van Dijk, tel. 0345-616607.

Uiterlijk op zondag voor 13.00 uur.

En verder...

26 juni Gemeentemiddag 14.00-16.00 uur

31 augustus Inleveren kopij Zwaantje

13 september Jubileum Detlef 12.00 uur

Gebed voor de vrijheid

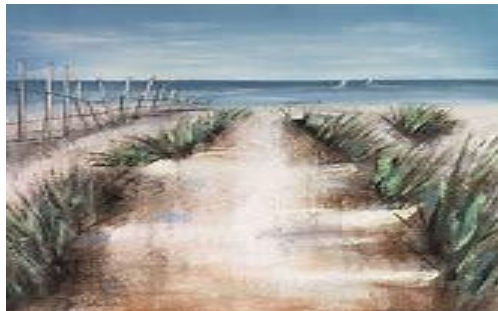
*Lieve God van de vrijheid,
blijf dicht bij ons wanneer we ver van huis gaan,
blijf niet ver wanneer we thuisblijven.*

*Geef ons een hart dat gunt van vrijheid te genieten.
Geef ons de vrijheid los te weken van de greep van ongezonde
drang.*

*Geef dat we de rust ontmoeten in ons stille thuis of verre avontuur
en waar we ook maar zoeken U altijd blijven verstaan.*

*Geef ons een hart van welkom, welkom om te gaan.
En ook weer terug te komen, het welkom van ons samen.*

Popko van Mekereren

Kerkgebouw Nieuwstraat 106, 4141 CD Leerdam 06 442 699 46
Geen postadres. Post sturen naar secretaris.

Predikant Ds. D. Bohlken
Hogeweidseweg 51/53, 4001 GK Tiel 0344 - 634655
e-mail: dbohlken@dds.nl

KERKENRAAD:

Voorzitter Mw. A. Evenhuis
Vijfmolens 2, 4247 EA Kedichem 06 55891990
e-mail: evenhuisalma18@gmail.com

Secretaris Vacature.
Tijdelijk postadres: Iepstraat 60, 4142 CZ Leerdam
e-mail: henkina60@hetnet.nl

Kerkrentmeester Mw. K.M. Mostert- Meijdam
Iepstraat 60, 4142 CZ Leerdam 0345 - 619088
e-mail: henkina60@hetnet.nl

Diaken Vacature.
Tijdelijk postadres: Iepstraat 60, 4142 CZ Leerdam

Contactpersoon Mw. J.J.P. van Dijk
Pastoraat Lisdoddelaan 16, 4143 VG Leerdam 0345 - 616607
e-mail: jipvandijk@hotmail.com

Financiën kerk NL96 RABO 0373701012;
NL98 ABNA 0559235321
t.n.v.: Ev.-Luth.Gemeente Leerdam

Financiën NL73 RABO 0152752110
Diaconie t.n.v.: Diaconie Ev.-Luth. Gemeente Leerdam

Leden Mw. J.J.P. van Dijk 0345 - 616607
administratie Lisdoddelaan 16, 4143 VG Leerdam
e-mail: jipvandijk@hotmail.com

Redactie Mw. A. Evenhuis (zie boven)
Zwaantje Mw. J.J.P. van Dijk (zie boven)

Abonnement € 7,50 per jaar; € 12,50 per jaar voor postabonnements
Zwaantje Het Zwaantje verschijnt 4 x per jaar
Opgave bij: Mw. J.J.P. van Dijk (zie boven)

Website kerk: <http://leerdam.protestantsekerk.net/>